

Dosarul nr. 3ra-1185/22
2-22008984-01-3ra-10112022

Prima instanță : Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Bostan, G.Dașchevici, E.Palanciuc)

ÎNCHEIERE

07 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Șalari împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva hotărârii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 21 ianuarie 2022 Șalari Vitalie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate (în continuare ANI), solicitând anularea Actului de constatare nr. 403/25 din 23.12.2021.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 15 martie 2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. N-267/21. Iar, la data de 12 mai 2021 sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, număr dosar atribuit XXXXX.

Conform sesizării, reclamantul Vitalie Șalari în perioada exercitării mandatului de primar al com. Băcioi mun. Chișinău, în perioada anilor 2015-2019, ar fi încălcat regimul juridic al conflictelor de interese manifestat prin faptul atribuirii în proprietate lui Andrei Șalari a terenurilor cu numărul cadastral XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX.

A susținut reclamantul că, în perioada în care aceste terenuri au fost obținute de către Andrei Șalari, consilier în cadrul comunei Băcioi, mun. Chișinău, fiind tatăl reclamantului, primar al comunei Băcioi, mun. Chișinău era Vitalie Șalari.

La 23.12.2021 Autoritatea Națională de Integritate, în persoana inspectorului de integritate al Inspectoratului de Integritate, Cristina Prisacari, a emis Actul de constatare nr. 403/25, în baza căruia a decis: Se constată că dl Vitalie Șalari, în calitate de ex-primar al com. Băcioi mun. Chișinău, nu a tratat, nu a declarat și nu a soluționat prin abținere conflictul de interese apărut la semnarea Titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, lui Andrei Șalari, tatăl reclamantului Vitalie Șalari, prin ce a admis consumarea conflictului de interese.

A notat reclamantul că Actul de constatare nr. 403/25 din 23.12.2021, este ilegal și neîntemeiat, motiv din care urmează a fi anulat.

A relatat reclamantul prevederile art. 30 alin. (41) al Legii nr. 132/2016 și a invocat că sesizarea nr. N-267/21 a fost depusă și înregistrată la 15.03.2021, în cadrul ANI. Cu toate acestea, sesizarea cu nr. N-267/21 a fost repartizată aleatoriu abia la 12.05.2021. Respectiv, a considerat că termenul prevăzut la art. 30 alin. (1) al Legii nr. 132/2016, a fost încălcat în mod flagrant.

A declarat reclamantul și o altă încălcare și anume că procesul-verbal de inițiere nu a fost plasat pe pagina web, astfel fiind ignorate prevederile art. 31 alin. (2) din Legea nr. 132/2016.

Conform actului administrativ s-a constatat că reclamantul Vitalie Șalari, în calitate de exprimar al comunei Băcioi, mun. Chișinău, nu ar fi tratat, nu ar fi declarat și nu ar fi soluționat prin abținere conflictul de interese apărut la semnarea Titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, lui Andrei Șalari, tatăl lui Vitalie Șalari, prin ce ar fi admis consumarea conflictului de interese.

A mai fost invocat faptul că în perioada exercitării primului mandat de primar al comunei Băcioi, mun. Chișinău, acesta ar fi semnat acte juridice în favoarea persoanei apropiate, „părinte” - Andrei Șalari.

A susținut reclamantul că, prin Decizia nr. 1/48 din 16.03.2015, a fost autentificat dreptul de proprietate a 9 persoane, asupra mai multor terenuri, inclusiv a tatălui său Andrei Șalari.

Făcând trimitere la prevederile art. 1 și 14 alin. (1) al Legii nr. 436/2006, reclamantul a invocat că ține de competența Consiliului local, care este organ deliberativ, să decidă asupra repartizării terenurilor și autentificarea dreptului de proprietate. Totodată, este de obligația primarului, care este organ executiv, să execute deciziile consiliului local. În contextul adoptării Deciziei nr. 1/48 din 16.03.2015, reclamantul în calitate de Primar al comunei Băcioi, nu a făcut altceva decât a executat decizia consiliului local. În acest context, relația dintre reclamant și cet. Șalari Andrei, nu are nici o importanță, întrucât reclamantul nu a participat în niciun mod la adoptarea Deciziei nr. 1/48 din 16.03.2015.

A mai relatat reclamantul că în cadrul efectuării controlului legalității Deciziei nr. 1/48 din 16.03.2015, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunei Băcioi, mun. Chișinău, Ivan Roman, Ecaterina Roman, Alexandr Druța, Mihail Terenti, Stepan Popescu, Serghei Roman, Andrei Șalari, Mihail Stati, Madlena Stati, Grigore Comendant, Sergiu Cernicenco, Alina Cernicenco, Valeriu Zbereanu și Nina Zbereanu cu privire la anularea actului administrativ (a Deciziei nr. 1/48 din 16.03.2015), a titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren și a contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor.

În urma acțiunilor întreprinse de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și cet. Viorel Gortolomei și Valeriu Celcinschi, Decizia nr. 1/48 din 16.03.2015, nu a fost anulată, or, instanțele judecătorești au confirmat legalitatea acesteia, iar decizia a trecut controlul de legalitate.

A notat reclamantul că, neexecutarea din partea reclamantului a unei hotărâri judecătorești, ar fi atras după sine riscul atragerii la răspundere contravențională, precum și demiterea acestuia din funcție.

Făcând trimitere la noțiunea de „conflict de interese”, reglementată de art. 2 din Legea nr. 16/2008, a invocat reclamantul că nu exista nici o circumstanță care

ar fi putut influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților, ce îi revin potrivit legii.

Or, Consiliul local al comunei Băcioi este un organ deliberativ, iar Primarul comunei Băcioi este organ executiv. Respectiv, primarul, la caz reclamantul, avea obligația legală de a executa deciziile Consiliului local, iar relația dintre reclamant cu Andrei Șalari, nu are absolut nici o relevanță, or, reclamantul nu a participat și nu are drept de vot în deliberarea Consiliului local, respectiv, nu putea influența în niciun fel procesul decizional al consiliului local.

A solicitat reclamantul Șalari Vitalie anularea Actului de constatare nr. 403/25 din 23.12.2021.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis acțiunea înaintată de Vitalie Șalari. S-a anulat Actului de constatare nr. 403/25 din 23.12.2021.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a invocat că la data de 15 martie 2021, cet. Neaga Victor a depus la ANI un demers înregistrat cu nr. de intrare N-267/21, în care a invocat că Vitalie Șalari, în perioada exercitării mandatului de primar al com. Băcioi, mun. Chișinău, în perioada anilor 2015-2019, ar fi încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin faptul atribuirii în proprietate lui Andrei Șalari a terenurilor cu numărul cadastral XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX. În perioada în care aceste terenuri au fost obținute de către Andrei Șalari, consilier în cadrul com. Băcioi, mun. Chișinău și tatăl lui Vitalie Șalari, primar al com. Băcioi mun. Chișinău era Vitalie Șalari (f.d. 3-4, dosar administrativ).

La data de 24 mai 2021 inspectorul de integritate a emis procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 333/25 (f.d. 29-32, dosar administrativ).

La data de 23 decembrie 2021 Autoritatea Națională de Integritate a emis Actul de constatare nr. 403/25, prin care a constatat că Vitalie Șalari, în calitate de ex-primar al com. Băcioi mun. Chișinău, nu a tratat, nu a declarat și nu a soluționat prin abținere conflictul de interese apărut la semnarea Titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, lui Andrei Șalari, tatăl lui Vitalie Șalari, prin ce a admis consumarea conflictului de interese (f.d. 15- 18).

Curtea de Apel Chișinău a invocat că pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către ex-primarul comunei Băcioi, Șalari Vitalie, urmează a fi analizată prin prisma normelor legale în vigoare la data semnării actelor juridice enunțate.

Actele cauzei denotă că, la data de 16 martie 2015 Consiliul comunei Băcioi a emis decizia nr. 1/48 „Cu privire la repartizarea și autentificarea dreptului de proprietate asupra terenului de pământ”. Conform pct. 2 al deciziei nominalizate s-a decis: „Se repartizează și se autentifică dreptul de proprietate asupra terenurilor de pământ cu suprafața totală de 0,3325 ha, suprafață neatribuită în mărimea prevăzută de art. 82 din Codul Funciar al RSSM nr. 514-XII din 20.02.1991 (redacție veche) dlui Șalari Andrei XXXXX, a.n. XXXXX, asupra terenului de pământ cu numerele cadastrale: XXXXX cu suprafața 0,0865 ha, nr. cadastral XXXXX cu suprafața 0,0460 ha, nr. cadastral XXXXX cu suprafața 0,10 ha, nr. cadastral XXXXX cu suprafața 0,10 ha modul de folosință „grădină” din comuna XXXXX”.

În baza deciziei nominalizate, primarul comunei Băcioi a semnat următoarele titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele lui Șalari Andrei, și anume: titlul nr. XXXXX din 31.03.2015; nr. XXXXX din 02.04.2015;

nr. XXXXX din 02.04.2015; și nr. XXXXX din 02.04.2015 (f.d. 58-61, dosar administrativ).

În acest context, prima instanță a considerat oportun de a menționa că, conform art. 3 alin. (1) lit. din Legea nr. 16/15.02.2008 cu privire la conflictul de interese (în redacția la data semnării titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren), - (1) Subiecți ai declarării intereselor personale sînt: a) persoanele care dețin funcții de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică; [...].

Conform art. 5 din Legea nr. 16/2008 alin. (1) în îndeplinirea atribuțiilor lor de serviciu, persoanele prevăzute la art.3 vor lua decizii și vor face recomandări conducîndu-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținînd cont de interesul public și renunțînd la interesele personale. (2) Persoanele prevăzute la art.3 vor renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau se vor abține de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale sau de apartenența lor la anumite organizații. (3) Persoanele prevăzute la art.3 nu au dreptul: a) să utilizeze sau să admită utilizarea informației de serviciu sau oricărei alte informații legate de activitatea lor în interese personale; b) să facă uz de serviciu pentru obținerea unui beneficiu neprevăzut de lege sau de contractul individual de muncă; c) să folosească, direct sau indirect, orice bun proprietate publică în interese personale; d) să facă uz de avantajele funcției oficiale sau ale statutului deținute anterior.

Conform art. 9 alin. (1) din Legea citată (abrogată la 01 august 2016), - (1) Persoana prevăzută la art.3 va informa imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre: a) interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu; b) calitatea, a sa ori a persoanelor apropiate, de fondator, acționar, asociat, membru al consiliului de administrație, membru al comisiei de control sau de revizie a unei persoane juridice (comerciale sau necomerciale), dacă această persoană juridică a primit de la organizația publică în care activează bunuri, inclusiv mijloace bănești, credite garantate de stat ori de autoritatea administrației publice locale sau o comandă de achiziție publică.

Conform art. 2 din Legea citată, conflict de interese – conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art.3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii.

Curtea de Apel Chișinău a notat că inspectorul de integritate neîntemeiat a ajuns la concluzia că reclamantul, ex-primar al comunei Băcioi, semnând titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele tatălui său, ar fi admis consumarea conflictului de interese.

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 436/28.12.2006 privind administrația publică locală (în redacție la data semnării titlurilor), pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: [...] d) decide

vînzarea, privatizarea, concesiunea sau darea în arendă ori în locațiune a bunurilor domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii; [...].

Conform art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 436/28.12.2006 privind administrația publică locală (în redacție la data semnării titlurilor), pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază: a) asigură executarea deciziilor consiliului local.

Conform art. 2 din Legea nr. 16/2008 se stipulează că, conflictul de interese reprezintă conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art.3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii.

A concluzionat prima instanță că în speță, primarul comunei Băcioi semnând titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe numele lui Șalari Andrei, tatăl acestuia, a acționat ca executant al deciziei Consiliului local Băcioi nr. 1/48 din 16.05.2015, primarul neavând vreo posibilitate să influențeze procesul dat.

Or, legea expres indică că doar primarul are împuterniciri de a executa deciziile consiliului local. Respectiv, acțiunile reclamantului nu se încadrează în noțiunea de „conflict de interese”. Cu atât mai mult, prin nesemnarea titlurilor nominalizate, primarul putea să creeze situația în care actul administrativ, care a obținut puterea lucrului decis, putea să rămână neexecutat, fapt care este inadmisibil într-un stat de drept, în care instituțiile publice trebuie să conlucreze, exercitând atribuțiile prevăzute de Lege.

La 02 noiembrie 2022 Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Ulterior, la 20 februarie 2023 Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs motivat împotriva hotărârii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii recurate cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat prevederile art. 11 alin. (5) lit. b), și alin. (7) din Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictele de interese, obligația declarării conflictului de interese real cât și abținerii de la luarea oricărei decizii/acțiuni pe speță persistă chiar și în condițiile în care organul deliberativ (consiliul local) a luat o atare decizie prin care a pus în sarcina primarului de a semna/încheia anumite acte juridice, participa la luarea unor decizii în raport cu anumite persoane fizice/juridice în care ar fi vizibile elementele specifice ale unei situații de conflict de interese.

Autoritatea Națională de Integritate a relatat că intimatul, în calitate de primar în virtutea funcției (mandatului) și responsabilităților atribuite era obligat să cunoască faptul că semnarea/încheierea unor acte juridice, sau participarea la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, ar genera conflicte de interese consumate. Nu este relevant temeiul în baza căruia, actele juridice încheiate cu persoanele apropiate, au determinat primarul să le semneze, ci, în momentul în care, reclamantul, în calitate de primar, a fost chemat să încheie acele acte juridice, dânsul urma să respecte întocmai

conduita prevăzute de lege pentru a nu admite aflarea în situație de conflict de interese.

Astfel, se atestă că primarul are dreptul să nu pună în executare deciziile consiliului, atâta timp cât le consideră ilegale, or, în circumstanțele examinate, la semnarea/încheierea actelor juridice identificate și participarea la luarea deciziilor sus-enumerate, subiectul declarării nu a reacționat corespunzător prin prisma cadrului legal care reglementează regimul juridic al conflictelor de interese, fiind ghidat mai degrabă de interesul personal care într-un final a influențat exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului.

A notat recurenta că nu a fost identificate probe pertinente și legale, în vederea demonstrării de către intimatul Vitalie Șalari, precum că a informat Comisia Națională de Integritate despre conflictul de interese în care s-a aflat, când a fost chemat să semneze Titlurile de autentificare a dreptului asupra pământului în proprietate privată lui Andrei Șalari în comuna XXXXX.

La 01 martie 2023 Vitalie Șalari, reprezentat de avocatul Sergiu Cotruță a depus referință și a solicitat respingerea recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate.

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu actele cauzei și obiecțiile din referința depusă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul

întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Conform art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art.97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Din prevederile art.110¹ alin.(1) și (5) din Codul administrativ rezultă că, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice.

Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituție prin introducerea în cutia poștală. Confirmarea recepției notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informațional sau de alt mijloc electronic de comunicație dedicat, probează notificarea.

Potrivit art.114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată.

Din actele cauzei rezultă că, la 29 septembrie 2022 Curtea de de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul hotărârii.

La 17 octombrie 2022, la adresa electronică a Autorității Naționale de Integritate: info@ani.md, i-a fost notificată copia dispozitivului hotărârii instanței de apel, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la actele cauzei (f.d.76).

La 02 noiembrie 2022 Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La 18 ianuarie 2023 Curtea de Apel Chișinău a notificat la adresa electronică a Autorității Naționale de Integritate: info@ani.md, copia hotărârii integrale din 29 septembrie 2022, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la actele cauzei (f.d.98).

Ulterior, la 20 februarie 2023 Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs motivat împotriva hotărârii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii recurate cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Cele menționate supra, atestă faptul că termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă din data de 19 ianuarie 2023, ziua imediat următoare de la data notificării Autorității Naționale de Integritate a hotărârii integrale a instanței de apel, care a expirat la data de 17 februarie 2023 (vineri) inclusiv.

În pofida celor enunțate, Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs motivat la 20 februarie 2023, contrar prevederilor art. 245 alin.(2) din Codul administrativ.

Mai mult ca atât, în cererea de recurs motivat se menționează că la data de 18 ianuarie 2023 în adresa Autorității Naționale de Integritate a fost expediată hotărârea motivată a Curții de Apel Chișinău (f.d.99-102).

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

La rândul său, art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, statuează că, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Din materialele cauzei, precum și din conținutul recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate, instanța de recurs reține că ultima n-a făcut uz de prevederile art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ și nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art.36 alin.(2) din Codul administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Din cele constatate rezultă că, nerespectarea termenului de prezentare a motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv a

Autorității Naționale de Integritate care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale, inclusiv să-și verifice poșta electronică la intervale rezonabile de timp pentru a nu omite termenul legal de prezentare a recursului motivat. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate drept inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate, ca inadmisibil.

Conform art.230, art.245 alin.(2) și art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron